

jednak, do jaké míry má býti rozhodnutí ve sporu hlavním odstraněno. jednak jaké jiné rozhodnutí se navrhuje, projednávaná žaloba o obnovu však vyhovuje sice požadavku druhému, ale nikoli i požadavku prvému, neobsahujíc prohlášení, že se žádá zrušení rozsudku ve sporu hlavním. Dovolání, opřené o dovolací důvody vadnosti řízení a právní mylnosti (§ 503 čís. 2 a 4 c. ř. s.), napadá tento názor odvolacího soudu právem. Předpis § 536 c. ř. s. platí jak pro žalobu pro zmatečnost, tak i pro žalobu o obnovu. Prohlášení, jak dalece se navrhuje odstranění napadeného rozhodnutí, jest třeba především při žalobách pro zmatečnost. Při těch jest řízení a rozhodnutí obmezeno toliko na otázku zmatečnosti a hlavní spor není po stránce hmotného práva znovu přezkoumáván. Nutno proto prohlásiti, jak dalece se navrhuje odstranění napadeného rozhodnutí pro zmatečnost. Při žalobách o obnovu nutno však, povolí-li se obnova, ještě jednati a rozhodnouti o věci samé. V té příčině musí žaloba o obnovu obsahovati ovšem také prohlášení, které jiné rozhodnutí se na místě napadeného rozhodnutí má ve věci hlavní státi. Z něho jest však jasně též seznati, pokud napadené rozhodnutí má býti odstraněno, neboť pokud rozsudek žalobě o obnovu vyhovuje, je tím původní rozsudek o hlavní věci již mocí práva odstraněn, aniž jest třeba učiniti v rozsudku zvláštní výrok.

Čís. 9762.

Služebnosti průhonu dobytka a cesty lze nabyti i pro pozemek, jenž není věnován zemědělství. Jde o služebnost pozemkovou, děje-li se výkon služebnosti ve prospěch vlastníka pozemku jako takového a nese-li se úmysl vykonavatele služebnosti k výkonu ve prospěch hospodaření na pozemku nebo ve prospěch jeho užívání.

(Rozh. ze dne 22. března 1930, Rv I 873/29.)

Žalobu, by bylo uznáno právem, že žalované nepřísluší po pozemcích žalovaných choditi, dobytek honiti a trakařem jezdit a že žalovaná jest povinnou zdržeti se výkonu těchto práv, procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud vyhověl k odvolání žalobkyně žalobě, pokud se týkala práva žalované dobytek honiti a trakařem jezdit.

Nejvyšší soud k dovolání žalované obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Odvolací soud, vyhověv částečně odvolání žalující strany, přiznal žalované straně jen služebnost stezky, nikoli však též služebnost průhonu dobytka a jízdy trakařem, ježto služebnosti stezky může prý býti nabyto ve prospěch jejího domku, při čemž vpočtení držby předchůdci má místo nikoli však též služebnosti průhonu dobytka a jízdy trakařem,

která předpokládá zemědělský pozemek jako pozemek panující, takže, není-li tu zemědělského pozemku, může jíti jen o osobní nepravidelnou služebnost podle § 479 obč. zák., které však žalovaná, pokud jde o průhon dobytka a jízdu trakařem, vydržením nenabyla, ježto do roku 1903 jednala z příkazu své matky a pro ni a pro potřebu jejího hospodářství. Dovoláním napadena jest jen pozměňující část rozsudku druhé stolice. Názoru odvolacího soudu nelze přisvědčiti v té všeobecnosti, jak jest v napadeném rozsudku vysloven. Odvolací soud, jakož i soud první stolice, dal se asi svésti nepřiléhavou a správnou právní větou, která jest v Manzově jakož i v Kompasovém vydání občanského zákoníka při § 474 obč. zák. učiněna z rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu ve Vídni ze dne 21. března 1900, čís. 3301 Gl. U. čís. 939 n. ř.; k vůli úplnosti se podotýká, že ve sbírce Gl. U. jest při heslu, jímž jest v nadpisu opatřeno ono rozhodnutí, připojen otazník (?), zřejmě proto, že důvody rozhodnutí nejsou v otázce, jež jest obsahem hesla, zcela jasné. Vskutku také nelze §§ 474 a násl. obč. zák. vykládati tak, že služebnosti průhonu dobytka nebo vozové cesty může býti nabyto jen pro pozemek věnovaný polnímu hospodářství. Zákon sice dělí v § 474 obč. zák. služebnosti na polní a na domovní podle toho, jakému pozemku slouží, a zařazuje v § 477 obč. zák. zmíněné služebnosti mezi služebnosti polní. Při tom však, jak z důvodů §§ 475 a 477 obč. zák. patrně, má při výpočtu služebností pozemkových (domovních a polních) na mysli jen »obvyklé« nebo »význačné« domovní a polní služebnosti. Tímto výpočtem není tedy vyloučeno, by buďto smlouvou nebo pokojnou držbou po dobu vydržecí nebylo nabyto služebnosti průhonu dobytka nebo cesty i pro pozemek, který není věnován zemědělství. Zda se vydržením nabývá služebnosti pozemkové či jenom osobní (§ 473 obč. zák.), rozhoduje, v čí prospěch bylo právo vykonáno. Dálo-li se tak ve prospěch jen osobní, lze nabýti ovšem jen služebnosti osobní, která zaniká smrtí oprávněného. Děje-li se však výkon ve prospěch vlastníka pozemku (pole nebo domu) jako takového, a nese-li se úmysl vykonavatele služebnosti k výkonu ve prospěch hospodaření na tomto pozemku nebo ve prospěch jeho užívání, nabývá se výkonem služebnosti pozemkové a mohou si nástupci v držbě panujícího pozemku vpočísti držbu předchůdců do doby vydržecí. V souzeném případě jde ve třetí stolici jen o služebnost průhonu dobytka žalované strany (jedné krávy nebo jedné krávy s teletem) a jízdy trakařem, nikoli o služebnost vozové cesty. Jak zjištěno, vlastníci domu č. 76 používali pozemků žalobkyně nepřetržitě po dobu vydržecí tak, že odváželi po nich trakařem klestí a stlaní z panského lesa a trávu z pachtovaných okrajů rybníka a z pachtovaných luk a že honili po nich dobytek k pastvě na těchto okrajích rybníka a na spachtovaných lukách, dále k jeho plavení a napájení v rybníce. Stavení žalované jest ve venkovské obci a byl na něm po vydržecí dobu chován dobytek. Již toto dlouhé trvání tohoto stavu budovy svědčí tomu, že nešlo jen o práva ve prospěch určité osoby (toho kterého dočasného vlastníka), nýbrž že úkony ty sloužily k užitečnějšímu nebo k pohodlnějšímu užívání nemovitosti samé, na niž bylo stavení určené

nejen k obydelným účelům pro lidi, nýbrž v uvedeném rozsahu i k chovu dobytka. K prospěšnému užívání stavení takového druhu slouží nejen možnost chůze lidí v domě bydlících, nýbrž i přivážení paliva (klestí) trakařem, dále možnost udržeti a vyživiti dobytek v domku chovaný a zejména za tím účelem dovážeti mu třebas i odjinud získanou píci a stlaní a honiti jej k napájení a k plavení. Nejde proto o nepravděpodobnou služebnost podle § 479 obč. zák., nýbrž o pozemkovou služebnost vykonávanou ve prospěch domu čis. 76, při níž si může žalovaná podle § 1493 obč. zák. započísti držbu svých předchůdců ve vlastnictví domu čis. 76.

Čís. 9763.

Prodáno-li auto cizozemského původu, kupiteli však nemůže býti přidělena úřední značka, nezbytná pro používání auta v tuzemsku, protože prodatel nezaopatřil kupiteli potřebné doklady o tom, buď že bylo z auta předepsáno a zapláceno příslušné clo neb že toho vzhledem na dovoz auta do tuzemska před 1. lednem 1919 není třeba, a nemůže-li již tato závada býti odstraněna, jest odůvodněn nárok kupitelův na zrušení kupní smlouvy.

(Rozh. ze dne 22. března 1930, Rv I 1061/29.)

Žalobce koupil od žalovaného automobil cizozemského původu. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném vrácení kupní ceny proti vrácení automobilu mimo jiné z toho důvodu, že nemohl auta užívati, ježto mu nebyla udělena úřední značka, nezbytná pro užívání auta v tuzemsku. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

S hlediska dovolacího důvodu právní mylnosti (§ 503 čis. 4 c. ř. s.) vytýká dovolatel, že byl odsouzen, ačkoli žalobce sám nebyl ochoten smlouvu splniti. Výtka ta selhává, nezakládajíc se na skutkovém ději, jenž nižšími soudy byl zjištěn a zůstal v opravném řízení beze změny. Podle něho prodal žalovaný žalobci auto cizozemského původu, kupiteli nemůže však býti přidělena úřední značka, nezbytná pro používání auta v tuzemsku, protože žalovaný neopatřil potřebné doklady o tom, buď že bylo z auta předepsáno a zapláceno příslušné clo neb že toho vzhledem na dovoz auta do tuzemska před 1. lednem 1919 není třeba, a že tato závada, překážející řádnému užívání auta, nemůže již býti odčiněna. Jelikož žalobce má, jak doličeno již v rozh. čis. 7918 sb. n. s., již podle zákona (§§ 932 a 933 obč. zák.) nárok proti prodateli, by tuto vadu, nedostatek potřebných dokladů pro udělení značky, odstranil, žalovaný však tuto povinnost nesplnil a ani splniti nemůže, uznaly nižší soudy správně na zrušení smlouvy. Tomu nebylo na závadu, že žalobce,